

AVRUPA ÇEVRE AJANSI ÇALIŞMALARI 2011

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI
ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ
İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Vekaletler Caddesi No: 1 Bakanlıklar/ANKARA
<http://www.csb.gov.tr>
www.csb.gov.tr/gm/ced

T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü
Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi Dairesi Başkanlığı

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI

İnternet Siteleri

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

<http://www.csb.gov.tr>

ÇED, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

<http://www.csb.gov.tr/gm/ced/>

AVRUPA ÇEVRE AJANSI

<http://www.eea.europa.eu/>

AVRUPA ÇEVRE BİLGİ VE GÖZLEM AĞI

<http://www.eionet.europa.eu/>

AÇA TÜRKİYE

<http://aca.csb.gov.tr>

Adres: Vekaletler Caddesi No:1 Bakanlıklar/ANKARA

Santral: (0312) 410 10 00

e-posta: aca@csb.gov.tr

YAPIM

HARİKA LİMAN

Halkla İlişkiler Reklam Bilişim Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

www.harikaliman.com.tr

Avrupa Çevre Ajansı

AVRUPA ÇEVRE AJANSI ÇALIŞMALARI 2011

T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü
Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi Dairesi Başkanlığı

*Ercan TIRAS
Müsteşar
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı*

Modernleşmenin halkalarından biri olan Avrupa Birliği katılım müzakerelerinde mevzuat uyum çalışmaları halen devam etmektedir. Bu süreçte gerek mevzuatın yenilenmesi ve gerekse uygulamaların Avrupa standartlarına taşınabilmesi amacıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak, bütün kurum ve kuruluşlar ile çalışmalar yapmaktadır.

Şüphesiz ki, AB müktesebatına uygun düzenlemelerin yapılması sürecinde direktif sayısının fazlalığı, sektörel entegrasyon zorunlulu-

ğu ve bilhassa uygulamaların güçlüğü AB sürecinde, "Çevre" başlığında problemler yaşanmasını kaçınılmaz kılmaktadır. Ülkemiz çevre alanındaki çalışmalarını kolaylaştırabilmek ve Avrupa Birliği tarafından gerçekleşen gelişmeleri yakından takip edebilmek amacıyla, 2003 yılında Avrupa Çevre Ajansı'na (AÇA) ve Avrupa Çevre, Bilgi ve Gözlem Ağı'na (EIONET) üye olmuştur. 2003 yılından itibaren AÇA ve EIONET ile ilgili bütün çalışmalar Bakanlığımızca sürdürülmektedir.

Avrupa Çevre Ajansı'nın bir üyesi olarak ülkemiz bütün Ajans çalışmalarına katılım ve girdi sağlamakta, uzmanlarımız bu çalışmalara iştirak ederek deneyimlerini artırmaktadır.

Özellikle son yıllarda AÇA'da "Ulusal Uzman" statüsünde çalıştığımız uzman sayısında ciddi bir artış meydana gelmiş ve ülkemiz AÇA'da temsil edilme derecesi bakımından AB üyesi ülkelerle eşit seviyeye gelmiştir. Bu durum ülkemizin yurtdışında daha iyi tanınmasının yanı sıra gerçekleştirilen çalışmaların aktarımı ile ülkemiz için geleceğe dönük bir yatırım olarak da görülebilir.

Ajans üyeliği ayrıca, AB uyum sürecinde en önemli ihtiyaçlardan olan raporlama süreçlerinin benimsenmesi ve uygulanması açısından yenilikler sağlamış, ülkemizin Avrupa standartlarında veri toplamaya başlaması bakımından da önemli bir adım olmuştur.

Ülkemizin AÇA kapsamında raporlama başarısı, bazı AB üyesi ülkeden daha fazladır ve her geçen gün yeni eğitim ve çalışmalarla bilgilerimiz tazeliğini korumakta ve başarımızı artmaktadır.

Elinizdeki bu kitabı; Bakanlığımız bünyesinde AÇA ve EIONET

faaliyetlerinin yürütülmesinden sorumlu ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından bu kapsamda yapılan çalışmaların ve geleceğe ilişkin planlamaların ortaya konması amacıyla bir bilgilendirme dokümanı olarak her yıl yayınlanmaktadır.

Bu yayının, AÇA çalışmalarından yararlanmak isteyen kişilere ve AÇA çalışmalarının geliştirilmesine katkıda bulunacağını umar ve kitapçığın hazırlanmasında emeği geçen ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi Dairesi Başkanlığı personeline katkılarından dolayı teşekkür eder, çalışmalarında başarılar dilerim.

AVRUPA ÇEVRE AJANSI (AÇA)

AÇA HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Avrupa Çevre Ajansı (AÇA), 1210/90 AB Konsey Tüzüğü ile 1990 yılında resmen kurulmuş ve 1994 yılında Kopenhag / Danimarka AÇA'nın merkezi olarak belirlenmiştir. AÇA, çevre ile ilgili güvenilir ve tarafsız bilgiler sağlamakla görevli bir Avrupa Birliği (AB) kurumudur. AÇA, çevre politikalarını geliştirme, benimseme, uygulama ve değerlendirme alanlarında çalışanlar kadar kamu içinde önemli bir bilgi kaynağıdır. AÇA'nın görevi Avrupa Çevre Bilgi Gözlem Ağrı'nı (EIONET) koordine etmeyi, üye ülkelerden gelen çevresel veriyi toplamayı ve analiz etmeyi, politikaya uygun bilgi ve tavsiyeyi üretmeyi ve çevre alanında diğer bilgileri kullanılır hale getirmeyi kapsamaktadır.

AÇA'nın 32 üyesi bulunmaktadır. AB ülkelerinin yanı sıra İsviçre, Norveç, İzlanda, Liechtenstein ve Türkiye AÇA üyesi olup, Arnavutluk, Bosna Hersek, Hırvatistan, Makedonya, Sırbistan ve Karadağ işbirliği içinde olan ülkelerdir.

ÜLKEMİZİN AÇA VE EIONET'E ÜYELİĞİ

Türkiye 18.03.2003 tarih ve 25052 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Türkiye Cumhuriyeti'nin Avrupa Çevre Ajansı ve Avrupa Bilgi ve Gözlem Ağrı Katılımı Anlaşması" ile 1 Mayıs 2003 tarihinde AÇA'ya üye olmuştur.

AÇA Yönetim Kurulu'nda ülkemiz, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Müsteşarı Sn. Ercan TIRAŞ tarafından temsil edilmekte olup, kendisinin olmadığı durumlarda bu görevi Müşterek Yardımcısı Sn. Sedat KADIOĞLU yerine getirmektedir.

644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 9/1 bendi ile "AÇA ile ilişkileri yürütmek" görevi ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'ne verilmiştir.

ÜYE ÜLKELERİ

İŞBİRLİĞİ ÜLKELERİ

Bu çerçevede ülke düzeyindeki tüm çalışmalar, ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi Dairesi Başkanlığına bağlı Çevre Ajansı Şube Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Ülkemize ait Ulusal Odak Noktası ve Birincil Odak Nokalarına ait bilgiler Tablo 1'de, Çevre Ajansı Şubesi yapılanmasına ait bilgiler Tablo 2'de gösterilmiştir.

AVRUPA ÇEVRE BİLGİ VE GÖZLEM AĞI (EIONET)

Avrupa Çevre Bilgi ve Gözlem Ağı (EIONET), AÇA ve üye devletleri ile işbirliği yapan ülkelerin ortaklık ağıdır. AÇA ağının geliştirilmesinden ve faaliyetlerinin koordinasyonundan sorumludur. AÇA; bu amaçla, Ulusal Odak Noktaları (UON), genellikle de üye ülkelerin Ulusal Çevre Ajansları

veya Çevre Bakanlıklarıyla yakın işbirliği içerisinde çalışmaktadır.

UON'lar, çevre bilgisiyle çalışan 300'ün üzerinde ulusal kurum ve diğer organlardan yaklaşık 900 uzmanı bir araya getiren Ulusal Referans Merkezleri'nin (URM) ağlarının koordinasyonundan sorumludur. Ülkemizde Ulusal Referans Merkezi olarak görev yapan Ulusal Odak Noktası ve Birincil Odak Noktalarına

ait bilgiler Tablo 1'de gösterilmektedir.

EIONET şu anda, UON'ler ve URM'ler dışında Hava Kirliliği ve İklim Değişikliğinin Azaltılması, Biyolojik Çeşitlilik, İklim Değişikliğinin Etkileri-Hassasiyet ve Adaptasyon, Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim, Mekansal Bilgi ve Analizi ile İçsular, Kıyı ve Deniz Suları alanlarında altı Avrupa Konu Merkezi'ni (AKM) kapsamaktadır.

The screenshot shows the EIONET website homepage. At the top, there's a navigation bar with links for EEA, EnviroWindows, Login, Acronyms, Search, and a search bar for 'Search Eonet'. Below the header, there's a banner with a blue gradient background and circular patterns. The main content area has several sections:

- Local navigation:** Includes links for User directory, Roles, NFP/Eionet IG, Mails to NFPs, SERIS, Workplan/planner, Meetings & events, and Priority dataflows.
- Find a person:** A search input field.
- Account services:** Links for I have, Lost my password, Edit my user profile.
- Frontpage:** Main navigation menu with links to Frontpage, Partners, Activities, Countries, and About.
- News from across the Eionet (Archive...):** A list of news items with dates and titles, such as "2012-01-04 05/01/2012 The Service du Patrimoine Naturel (SPN) of the Muséum national d'Histoire naturelle is searching for an expert to help with its programme of habitat mapping (CARHAB), in particular to assist with a survey of current experience across Europe and to prepare a review of national or regional habitat mapping in Europe (More...)" and "2011-12-16 CDCA data collection 2012 EIONET Priority Data Flows 2012 - Nationally designated areas for the Common Database on Designated Areas (CDCA) (More...)".
- Upcoming Events:** A section titled "Coming up" with a calendar for January 2012 and a list of events like "2012-01-31 Deadline for Reporting Obligation: Report on the convention on the Transboundary Effects of Industrial Accidents implementation".
- Untrusted website?** A note stating that all encrypted Eionet services are certified with this certificate, with a link to download it.

TABLO 1: ULUSAL ODAK NOKTASI VE BİRİNCİL ODAK NOKTALARI

KONU BAŞIĞI	KURUMU	BİRİNCİL ODAK NOKTASI	E-MAIL	TEL/FAKS
Ulusal Odak Noktası	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Dr. A. Çağatay DİKMEN	adikmen@csb.gov.tr	312 4170286 312 4170252
Tarım ve Ormancılık	Gıda, Tarım ve Hayvançılık Bakanlığı Orman ve Su İşleri Bakanlığı	Gülşen ÖZTÜRK Serdar YEGÜL	gulsen@hotmail.com serdaryegul@ogm.gov.tr	312 2873360/1158 312 2964000/2260 312 2864136
Hava Kalitesi	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Evrim DOĞAN	evrim.dogan@csb.gov.tr	312 2075214
Kırmızısallar	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	İşil ORHAN Ahu ÇEKİM	isil.orhan@csb.gov.tr ahu.cekim@csb.gov.tr	312 2075276 312 2075277
İklim Değişikliğinin Eflakları, Hassasiyet ve Adaptasyon İletişim	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Kadir DEMİRBOLAT	kadir.demirbolat@csb.gov.tr	312 2076688
Enerji	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	H. Yesim KARABAÇAK	yessimk@csb.gov.tr	312 4101343
Çevre Bilgi Sistemleri	Orman ve Su İşleri Bakanlığı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Mustafa KAYA	mustafakaya60@mynet.com	312 2124191
Geleceğe Donük Bİgi ve Seranyolar	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Etem AKGÜNDÜZ Ozgür SOLAK	eak@cob.gov.tr ozgui.solak@csb.gov.tr	312 2075638 312 4101767
Yeraltı Suyu	Orman ve Su İşleri Bakanlığı	Ebu TASÇI Selin DILEKLİ	ebu.tasci@csb.gov.tr sdilekli@dpf.gov.tr	312 4101782 312 2946518
Çevre ve Sağlık	Sağlık Bakanlığı	Kemal KARAKUŞ Bürol OZER	kkarakus@dsi.gov.tr birolo@dsi.gov.tr	312 4183422 312 4178300
			savas68@gmail.com hacideniz@mynet.com rifat.pamuk@saglik.gov.tr	312 5851286 312 5851360 312 5851730

TABLO 1: ULUSAL ODAK NOKTASI VE BİRİNCİL ODAK NOKTALARI

KONU BAŞIĞI	KURUMU	BİRİNCİL ODAK NOKTASI	E-MAIL	TELEFAKS
Arazi Örtüsü	Orman ve Su İşleri Bakanlığı	Eltem AKGÜNDÜZ Kamile KALAYCI	eak@cob.gov.tr	312 2075638 312 2075529
Arazi Kullanımı ve Mekansal Planlama	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Dr. Bahar ERKOPAN ESER Seda NAL	baharesen@hotmail.com sedan@csb.gov.tr	312 2857173/2367 312 2857173/2646
Deniz ve Kyi Ortamları	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Nazlı YENAL	nazli.yenal@csb.gov.tr	312 2076791
Gürültü	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Hale ERTORUN	hale.ertorum@csb.gov.tr	312 2076549
Hava Kirliliğinin Azaltılması ve Klim Değişikliği	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Emre USTA Evren TÜRKMENOĞLU	emre.usta@csb.gov.tr evrent.turkmenoglu@csb.gov.tr	312 2076540 312 2076595
Doğa ve Biyoçeşitlilik	Orman ve Su İşleri Bakanlığı	Burçak KOÇUKLU Adem BILGIN	bgencer@cevreorman.gov.tr adibilgin@cob.gov.tr	312 2075919 312 2075959
Politika Aracıları ve Degerlendirme	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Kalkınma Bakanlığı	Ergül TERZİOĞLU Selin DILEKLİ	eroglu@ yahoo.co.uk selin.dilekli@dpi.gov.tr	312 2075831 312 2946518
Akarsular ve Göller	Orman ve Su İşleri Bakanlığı	Fikiye BALTAÇI Fatma BAKIR Fundu PILGR	fbal@dsi.gov.tr fbakir@dsi.gov.tr fpilgi@dsi.gov.tr	312 417830/2826 312 417830/2698 312 417830/2639
Sürdürülebilir Üretim - Tüketicim ve Kaynak Kullanımı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı TÜİK Başkanlığı Kalkınma Bakanlığı (DPT)	Aysen SAİR Güлsevil BAHÇELİ Selin DILEKLİ	asalir@yahoo.com gulsevil.bahceli@tulik.gov.tr selin.dilekli@dpi.gov.tr	312 2076333 312 4100358 312 2946518
Çevrenin Durumu	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Ertal SARACOĞLU Ziya DURUCAN	esaracoglu2002@yahoo.com ziyadurucan@gmail.com	312 4101766 312 4101752

TABLO 1: ULUSAL ODAK NOKTASI VE BİRİNCİL ODAK NOKTALARI

KONU BAŞLIĞI	KURUMU	BİRİNCİL ODAK NOKTASI	E-MAIL	TEL/FAKS
Toprak	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	M. Sinan GÜNHAN Gülsevim ŞENER	msinan.gunhan@csb.gov.tr gulsevim.sener@csb.gov.tr	312 2076626 312 2076683
Ulaşımra	Ulaştırma Bakanlığı	Burak ÇİFTÇİ	Burak.ciftci@ubat.gov.tr	312 2031903
Atık	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Ayhan ŞEREF	ayhanseref@hotmail.com	312 2076507
Su Emisyonları Biyolojik Veri	Orman ve Su İşleri Bakanlığı	Gülnur ÖLMEZ Müge ERKAN Hümeysa BAHQECİ	golmez@ormansu.gov.tr merkan@ormansu.gov.tr hahaceci@ormansu.gov.tr	312 2076191 312 2076183 312 2076662
Su Kullanimı ve Mıktan Denizcilik	Orman ve Su İşleri Bakanlığı	Cemal GÜL Hakan AKSU Banu BEHRAM KURAN	cemalg@dsi.gov.tr hakana@dsi.gov.tr behrambanu@yahoo.com	312 417830-2519 312 417830-2168 312 2076638

Güncel bilgiler için, lütfen <http://aca.csb.gov.tr> internet adresini kullanınız.

TABLO 2: ÇEVRE AJANSI ŞUBESİ YAPILANMASI

M. Mustafa SATILMIŞ

ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdür V.

Osman ÖZTÜRK

Genel Müdür Yardımcısı V.

Dr. A.Çağatay DİKMEN

Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi
Daire Başkanı V.

Ergül TERZİOĞLU

Çevre Ajansı Şube Müdür V.

Ceren UNCU AĞAÇDİKEN

Çevre ve Şehircilik Uzmanı

F. Nur CEBECİOĞLU

Çevre ve Şehircilik Uzmanı

AÇA YURTDIŞI TOPLANTILARI ve ÇALIŞTAYLARI

AÇA tarafından her yıl düzenli olarak AÇA 5 Yıllık Stratejisine bağlı olarak belirlenen konu başlıklarında çalıştay ve toplantılar düzenlenmektedir.

Düzenlenen bu toplantılarda gerçekleştirilen sunum ve tartışmalar

ile AB Üye Ülkelerinde çevre alanında yürütülen çalışmalar ve geleceğe dair planlamalara ilişkin bilgi değişiminde bulunulmaktadır.

2011 yılı içerisinde düzenlenen 26 toplantı-çalıştaydan 13 tanesine, 15 Türk uzman katılım sağlamıştır. AÇA tarafından 2011 yılında düzenlenen çalıştay ve toplantıların konusu, yeri, tarihi ve katılımcı kuruluşlar Tablo-3'te verilmektedir.

Yilda üç kere gerçekleştirilen Avrupa Çevre Ajansı Yönetim Kurulu Toplantısının 2011 yılı için sonucusu 23 Kasım 2011 tarihinde Danimarka'nın Kopenhag kentinde gerçekleştirılmıştır.

Sn. Müsteşarımız Ercan TIRAŞ, Avrupa Çevre Ajansı Genel Müdürü Sn. Jacqueline McGLADE ve Avrupa Çevre Ajansı Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Karsten SACH ile bir araya gelerek Türkiye'nin çevre konularında son zamanlarda gerçekleştirdiği çalışmaları görüşmüşlerdir. Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi Daire Başkanı Dr. A.Çağatay DİKMEN, toplantıda Sn. Müsteşar'ımıza eşlik etmişlerdir.

**TABLO 3: AÇA TARAFINDAN 2011 YILINDA DÜZENLENEN
ÇALIŞTAYLAR VE TOPLANTILAR**

KONUSU	YERİ	TARİHİ	KATILIMCILAR
Ulusal Odak Noktaları Toplantısı	Danimarka	02-03.03.2011	Mülga ÇEDPGM
Yönetim Kurulu Toplantısı	Danimarka	16.03.2011	Mülga ÇEDPGM
Biyolojik Çeşitlilik Uzun Süreli Çalışma Ziyareti	Fransa/ Danimarka	17-31.03.2011	Mülga ÖÇK, DKMPGM
H2020 Projesi Alt Grup Toplantısı	Danimarka	30-31.03.2011	Katılım sağlanamadı.
12. TFEIP Emisyon Envanteri ve Projeksiyonlar Toplantısı	İsveç	02-03.05.2011	ÇYGM
Arazi Kullanım Çalıştayı	Danimarka	10-11.05.2011	Mülga ÇOB-BİD
Fairmode Hava Kalitesi Modelleme Toplantısı	Danimarka	14-16.06.2011	Katılım sağlanamadı.
COPERT 4 Eğitimi	Danimarka	14-15.06.2011	ÇYGM
Çevre Bilgi Sistemleri Toplantısı	Danimarka	16-17.06.2011	Katılım sağlanamadı.
5. İklim Değişikliği Etkileri, Hassasiyet ve Adaptasyon Çalıştayı	Danimarka	30.06-1.07.2011	Katılım sağlanamadı.
Tarım ve Orman Çalıştayı	Danimarka	08-09.09.2011	OGM
Enerji ve Çevre Çalıştayı	Danimarka	12-13.09.2011	ETKB
Ulaşım ve Çevre Çalıştayı	Danimarka	12-13.09.2011	Ulaştırma Bakanlığı
Çevre Durum Raporları Çalıştayı	Çek Cumh.	26-27.09.2011	ÇEDİDGM
Geleceğe Dönük Bilgi ve Senaryolar Çalıştayı	Çek Cumh.	27-28.09.2011	ÇEDİDGM

KONUSU	YERİ	TARİHİ	KATILIMCILAR
Ulusal Odak Noktaları Yıllık Olağan Toplantısı	Çek Cumh.	27-29.09.2011	ÇEDİDGM
GMES Çalıştayı	Danimarka	10-11.10.2011	ÇEDİDGM
16. EIONET Hava Kalitesi Değerlendirmesi ve Yönetimi Çalıştayı	Fransa	12-13.10.2011	Katılım sağlanamadı.
Sürdürülebilir Üretim Tüketim Odaklı Yeşil Ekonomi Çalıştayı	Danimarka	13-14.10.2011	Katılım sağlanamadı.
İstilacı Türler Çalıştayı	Bulgaristan	17-18.10.2011	Katılım sağlanamadı.
COPERT Eğitimi	Danimarka	20-21.10.2011	Katılım sağlanamadı.
Biyolojik Çeşitlilik Çalıştayı	Danimarka	24-25.10.2011	Katılım sağlanamadı.
Ulusal Referans Merkezi Gürültü Toplantısı	Danimarka	26-27.10.2011	Katılım sağlanamadı.
3. EIONET Çevre ve Sağlık Toplantısı	Danimarka	07-08.11.2011	Katılım sağlanamadı.
İletişim Çalıştayı	Danimarka	15-16.11.2011	Katılım sağlanamadı.
AÇA 61.Yön.Kur.Toplantısı	Danimarka	23.11.2011	ÇEDİDGM

ETKB

: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

Mülga ÖÇK

: Özel Çevre Koruma Kurumu

DKMP

: Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı
Doğa Koruma Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Mülga ÇEDPGM

: ÇED ve Planlama Genel Müdürlüğü

ÇEDİDGM

: ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü

ÇYGM

: Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

OGM

: Orman Genel Müdürlüğü

BİD

: Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı

ÜLKEMİZDE GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

AVRUPA'NIN KOMŞULARINDA PAYLAŞILAN ÇEVRE BİLGİ SİSTEMİNİ DOĞRU (ENPI-SEIS)

2008 yılında SEIS (*Shared Environmental Information System-Paylaşılan Çevre Bilgi Sistemi*) sisteminin devreye alınmasına karar veren AB Ülkeleri ve bu işin koordinasyonundan sorumlu AÇA, çevrenin küresel bir gerçek ve bir bütün olduğu fikinden yola çıkılarak ortaya konan, AB Komşuluk Programı kapsamında bu çalışmayı da bulundurma kararı almıştır.

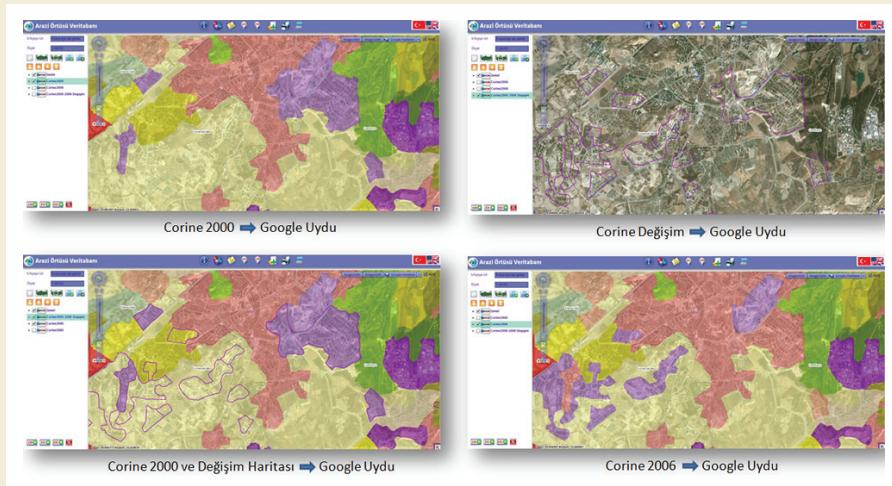
Bu kapsamında AB komşuluk programı ülkeleri olan (*Ermenistan, Azerbaycan, Belarus, Gürcistan, Moldova, Rusya, Ukrayna, Mısır, İsrail, Ürdün, Lübnan, Fas, Suriye Tunus, Cezayir, Filistin*) birçok ülkede çalışma ziyaretleri düzenlenerek “Paylaşılan Çevre Bilgi Sistemi” ve getirileri açıklanmaktadır ve sistemin bu ülkelerde de kullanılabilmesi amacıyla çalışmalar başlatılmaktadır.

Azerbaycan'da gerçekleştirilen çalışma ziyaretine ülkemizden de katılım sağlanarak Türkiye'de halihazırda gerçekleştirilen Çevre Bilgi Sistemleri çalışmaları ve AÇA ile çalışma ve işbirliği deneyimleri katılımcılara aktarılmıştır.

CORINE ARAZİ ÖRTÜSÜ (CLC)

CORINE Land Cover (*Coordination of Information on the Environment*) Projesi, Avrupa Birliği GMES (*Global Monitoring for the Environment and Security - Çevre ve Güvenlik için Küresel İzleme Programı*) kapsamındaki önemli arazi yönetimi projelerindendir. Ülkemizde bu proje 1998 yılında başlanmıştır. CORINE 2000 ve CORINE 2006 projeleri çalışmaları daha sonra Avrupa Corine veritabanına entegre edilmiştir.

Avrupa Çevre Ajansı kriterlerine göre, 2000 ve 2006 yıllarına ait uydu görüntülerini kullanılarak çevre koruma amaçlı çevrenin izlenmesine yönelik arazi örtüsü arazi kullanımındaki

Şekil-1: Corine 2000 ve 2006 yılları arazi kullanım ve değişiklikleri haritası örnekleri.

değişikliklerin uzaktan algılama ve coğrafi bilgi sistemleri yardımıyla tespit edilmesi ve 2006 yılı arazi kullanım haritalarının oluşturulması projenin temel amacıdır.

2000 ve 2006 yıllındaki arazi kullanımını ve meydana gelen değişiklikleri gösteren haritaların (Şekil-1) veritabanları internet ortamında tüm kullanıcılarla paylaşılmış olup, <http://aris.cob.gov.tr> internet adresinden hizmete sunulmaktadır. Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığınca Ağustos 2010 tarihinde başlanan CORINE 1990 arazi örtüsü çalışması tamamlanmış olup, AÇA'dan onaylanması beklenmektedir.

Proje süresince 2000 ve 2006 yılı

uydu görüntüleri üzerinden son 6 yıla yönelik değişiklikler tespit edilerek Türkiye bütününde Avrupa Çevre Ajansı kriterlerine göre en güncel arazi örtüsü haritaları oluşturulmuştur.

ÜLKEMİZİN “AVRUPA’DA ÇEVRE DURUM VE GÖRÜNÜM – 2010 (SOER 2010)” ÇALIŞMALARI

Avrupa Çevre Ajansı (AÇA), Avrupa'da çevrenin nasıl ve neden değiştiğinin ve bu konuda neler yapabileceğimizin kapsamlı bir değerlendirmesi olan ‘Avrupa’da Çevre - 2010 Durum ve Genel Görünüm’ (SOER 2010) raporunun dördüncü sünü tamamlamış ve söz konusu

Raporun tanıtımı 01 Aralık 2010 tarihinde Belçika'nın başkenti Brüksel'de yapılmıştır. Söz konusu toplantıya ülkemizden de katılım sağlanmıştır.

Ülkemizde de raporun tanıtımı ve "Çevresel Bilginin Paylaşımı" konulu panel Avrupa Çevre Ajansı Genel Müdürü Sn. Prof. Jacqueline McGlade ve Bakanlığımız üst düzey yöneticileri, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, Sivil Toplum Kuruluşları ve basının katılımı ile 21 Ocak 2011 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirılmıştır. Panelde "Çevresel Bilginin Paylaşımı" Konusunda AÇA Çalışmaları", "Çevresel Bilgi Sistemleri", "Çevre Durum Raporları ve Çevresel Göstergeler" ve "Türkiye'de Çevre İstatistikleri" konu başlıklarını tartışılmıştır.

TÜRKİYE ÇEVRE DURUM RAPORU 2011 ÇALIŞMALARI

Ülkemiz tarafından düzenli olarak her dört yılda bir Ülke Çevre Durum Raporu hazırlanmaktadır. Türkiye Çevre Durum Raporu 2011 ile ilgili çalışmalar halen devam etmektedir.

Diğer yillardan farklı olarak Türkiye Çevre Durum Raporu 2011

hazırlanırken; AÇA'nın her beş yılda bir mevcut sorunların nedenleri, etkileri ve potansiyel çözümleri de dahil olmak üzere Avrupa'nın çevre durumu, eğilimleri ve olasılıkları hakkında bilgi sağlamak amacıyla yayınladığı en önemli raporu olan "SOER 2010"nun formatı örnek alınmıştır.

Türkiye Çevre Durum Raporu iki temel bileşenden oluşmaktadır:

A) Temel çevre sorunlarının, ilgili verilerin ve eğilimlerin konusal değerlendirilmeleri,

Bu bölüm Giriş, Hava Kalitesi ve İklim Değişikliği, Su Kaynakları ve Kalitesi, Atık, Doğa Koruma ve Biyolojik Çeşitlilik, Arazi Kullanımı, Kurumsal ve Yasal Düzenlemeler/Uluslararası İlişkiler olmak üzere 7 ana başlıktan oluşmakta ve Türkiye'nin genel çevresel durumu nu ortaya koyan 32 adet gösterge ve yorumları yer almaktadır.

B) 81 il için çevresel durum değerlendirmeleri,

Bu bölümde DPSIR (İtici Güç-Baskı-Durum-Etki-Tepki) metodolojisi ile illerin çevresel durumları ortaya koymaktadır.

AÇA TÜRKİYE WEB SİTESİ

Avrupa Çevre Ajansı çalışmalarına <http://aca.csb.gov.tr> adresinden ulaşılabilir.

The screenshot shows the homepage of the AÇA Turkey website. At the top, there's a header with the logo of the Ministry of Environment and Forestry, the Ministry of Environment and Forests General Directorate, and the European Environment Agency (EEA). The main navigation menu includes 'Ana Sayfa', 'AÇA Hakkında', 'EIONET', 'Duyurular', 'Kütüphane', and 'İletişim'. Below the menu, a large banner reads 'AÇA'DA CALISMAK ÜZERE ULUSAL UZMAN KADROSU İÇİN BAŞVURU ÇAĞRISI' (Call for National Expert Staff at AÇA). To the right, there's a sidebar titled 'Yeşil Öneriler' (Green Recommendations) featuring a link to 'Asansör gereksiz' (Elevators unnecessary). Further down, there's a section for 'SOER 2010' with the logo and a link to 'TEIEN'.

This screenshot shows a news article from the 'Duyurular' (News) section. The title is 'Avrupa'da Çevre: 2010 Durum ve Genel Görünüm (SOER 2010) Raporunun tanıtımı 21 Ocak'da İstanbul'da yapılmıştır' (The presentation of the 'Environment in Europe: 2010 Situation and General Outlook (SOER 2010)' report was held on January 21 in Istanbul). The article includes a photo of a panel discussion and a short description. On the left, there's a sidebar with links to 'Raporlamlar' (Reports), 'AÇA Galerisi' (AÇA Gallery), and 'Takvim' (Calendar). The calendar shows dates from January 21 to February 27, 2011. On the right, there's a sidebar for 'Asansör gereksiz' (Elevators unnecessary), a link to 'SOER 2010', the 'TEIEN' logo, and a link to 'Honoloko'.

AVRUPA ÇEVRE AJANSINA YAPILAN RAPORLAMALAR

Ülkemizin 2010 yılında AÇA'ya 11 adet raporlama zorunluluğu bulunmakta olup bu raporlamalardan 10 adedi gerçekleştirilmiştir. Raporlamanın zamanında ve eksiksiz yapılması ülkemlerin AÇA tarafından hazırlanan Öncelikli Veri Akışı Raporu'nda alacağı puanı etkilemektedir.

2010 yılında ülkemiz puanı bir

önceki yıl göz önüne alındığında istikrarlı bir durum göstermektedir. Raporlamalar, Ulusal Odak Noktası koordinasyonunda ilgili Birincil Odak Noktaları (BON) tarafından yapılmaktadır.

2011 yılı itibarıyle gerçekleştirilen raporlamalar AÇA tarafından bu hesaplamaya henüz dahil edilmemiştir.

**TABLO 4: YILLAR İTİBARIYLE
ÜLKEMİZİN RAPORLAMA YÜZDESİ**

YILLAR	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Raporlama Yüzdesi (%)	19	17	25	47	64	64

2005–2010 yılları arasında ülkemiz tarafından yapılan raporlamaların AÇA tarafından değerlendirilmesi Tablo 5'de, 2007–2010 yılları

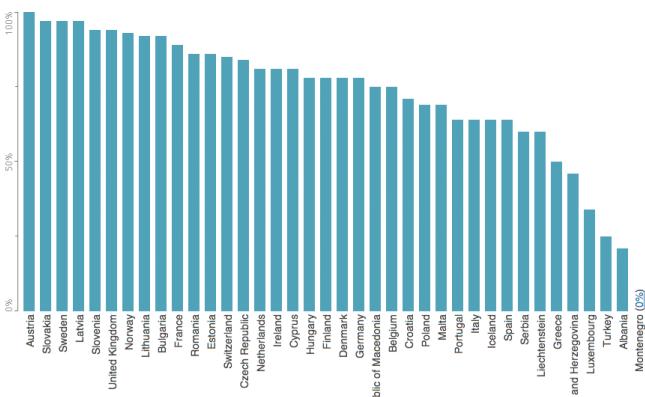
arası ülkemizin ve AÇA'ya üye ülkelerin raporlama performansı Tablo 6'da, Raporlama Listesi ise Tablo 7'de verilmiştir.

**TABLO 5: 2005 – 2010 YILLARI ARASINDA
ÜLKEMİZCE GERÇEKLEŞTİRİLEN RAPORLAMALARIN
AÇA TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLME TABLOSU**

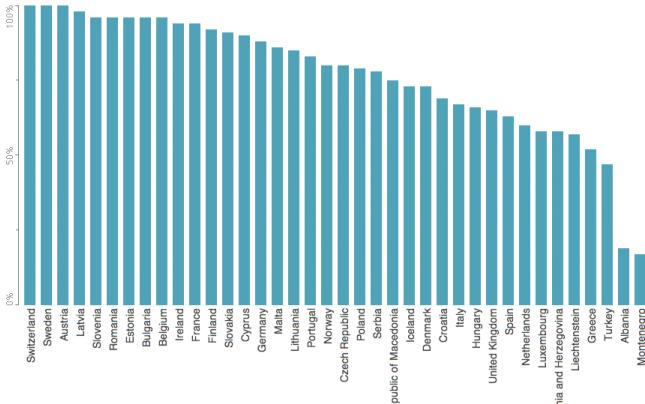
Data flow name	Progress 2000	Progress 2001	Progress 2002	Progress 2003	Progress 2004	Progress 2005	Progress 2006	Progress 2007	Progress 2008	Progress 2009	Progress 2010
AE1: LRTAP data	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A						
AE1b: NEC data	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
AE2: UNFCCC data											
	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A						
AE2b: EU GHG data	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
AQ1: EoI data											
	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A						
AQ2: Air quality questionnaire	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
AQ2b: Monthly and summer ozone data	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A						
CDDA1: Designated areas	N/A	N/A	N/A		N/A						
E-PRTR: European Pollutant Transfer Register	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
EWNT: River quality	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A						
EWN2: Lake quality	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A						
EWN3: Groundwater quality	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A						
EWN4: Water quantity	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A			N/A	N/A	N/A	N/A
ME1: Marine data	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A						
NRTO3: Near real-time ozone data	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A			
TE1: GLC-2000 update	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
TE2: Contaminated soil	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
WSE1: Water emission quality	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A		
WMF1: Waste management facilities	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
		Raporlama; zamanında, doğru ve eksiksiz olarak gerçekleştirılmıştır.									
		Raporlama, zamanında gerçekleştirılmıştır.									
		Raporlama, geç gerçekleştirilmişdir.									
		Raporlama, yapılmamıştır.									

**TABLO 6: 2007–2010 YILLARI ARASI ÜLKEMIZIN VE
AÇA'YA ÜYE ÜLKELERİN RAPORLAMA PERFORMANSI (%)**

AÇA RAPORLAMALAR 2007
Türkiye'nin Performansı % 25

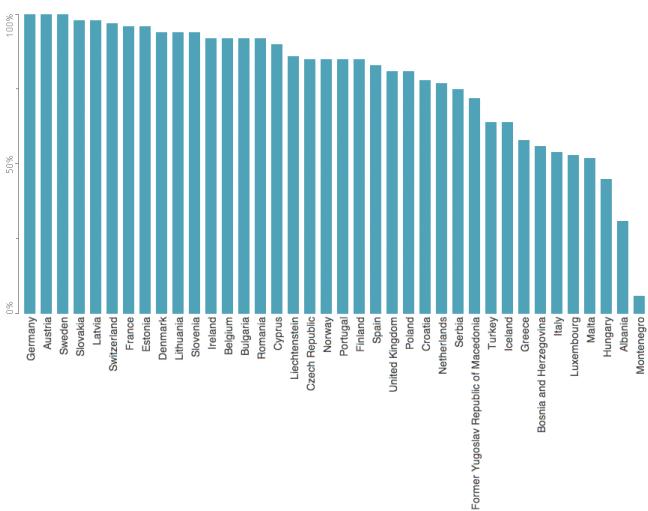

AÇA RAPORLAMALAR 2008
Türkiye'nin Performansı % 47

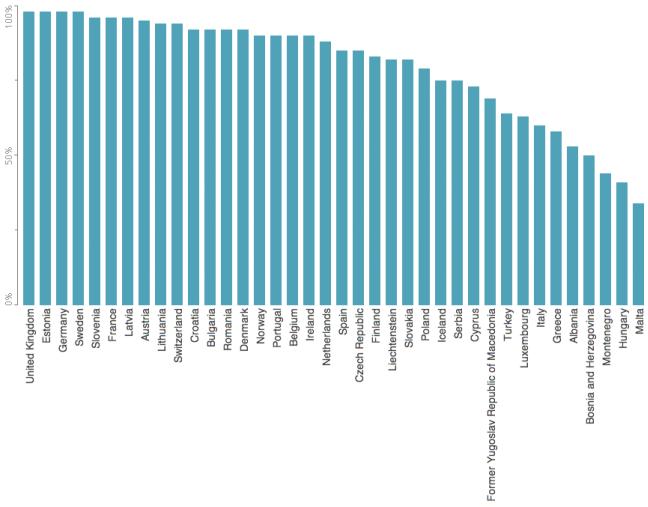

TABLO 6: 2007–2010 YILLARI ARASI ÜLKEMIZIN VE AÇA'YA ÜYE ÜLKELERİN RAPORLAMA PERFORMANSI (%)

AÇARAPORLAMALAR 2009
Türkiye'nin Performansı % 64

AÇARAPORLAMALAR 2010
Türkiye'nin Performansı % 64

TABLO 7: 2011 YILI AÇA RAPORLAMALARI LİSTESİ

RAPOR KONU BAŞLIKLARI	SORUMLU BİRİNCİL ODAK NOKTASI	2009 YILINA AİT 2010 YILINDA YAPILAN RAPORLAMALARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	2010 YILINA AİT 2011 YILINDA YAPILAN RAPORLAMALARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR
Marine Data (ME - 1) <i>(Deniz Verisi)</i>	ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü)	Raporlama zamanında gerçekleştirılmıştır.	Karadeniz de 5 istasyonda yapılan ölçümler ile ilgili veriler raporlanmıştır.
River Quality (EWN - 1) <i>(Nehir Kalitesi)</i>	ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI (Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü)	Raporlama istenen formatta ve zamanında yapılmıştır. Büyük Menderes Havzası için; NutrientsRivers tablosu doldurulmuştur.	Raporlama zamanında gerçekleştirılmıştır. Büyük Menderes Havzası için; StationsRivers ve NutrientsRivers tablosu doldurulmuştur.
Lake Quality (EWN - 2) <i>(Göl Kalitesi)</i>	ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI (Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü)	Raporlama istenen formatta ve zamanında yapılmıştır. Bafa Gölü için; NutrientsLakes ve StationsLakes tabloları doldurulmuştur.	Raporlama zamanında gerçekleştirilmişdir. Bafa Gölü için; NutrientsLakes ve StationsLakes tabloları doldurulmuştur.
Groundwater Quality (EWN - 3) <i>(Yeraltı Suyu Kalitesi)</i>	ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI (Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü)	Raporlama istenen formatta ve zamanında yapılmıştır. Fırat, Kızılırmak ve Aras Havzalarında bulunan 70 adet kuyu için GW-Body Characterisation GW-Body GIS NutrientsGW_Disagg Tabloları doldurulmuştur.	Raporlama zamanında gerçekleştirilmişdir.
Near Real Time (NRT03)	ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü) QED, İzne ve Denetim Genel Müdürlüğü	Raporlamalar yapılmıştır.	Raporlamalar yapılmıştır.

RAPOR KONU BAŞKLARI	SORUMLU BİRİNCİL ODAK NOKTASI	2010 YILINA AİT 2010 YILINDA YAPILAN RAPORLAMALARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	2009 YILINA AİT 2010 YILINDA YAPILAN RAPORLAMALARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR
LRTAP Data - Long-Range Transboundary Air Pollution (AE-1) <i>(Uzun Menzilli Sınırşan Hava Kirliliği)</i>	ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü) (CED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü)	Raporlama yapılmamıştır.	Raporlama yapılmamıştır.
EoI Data - Exchange of Information (AQ-1) <i>Bilgi Değişimini (Hava Kalitesi) Raporlaması</i>	ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (CED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü)	Raporlama istenen formatta ve zamanında yapılmıştır.	Raporlama gerçekleştirılmıştır.
Designated Areas (CDDA1) <i>(Korunan Alanlar Ortak Veritabanı)</i>	ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü)	Raporlama istenen formatta ve zamanında yapılmıştır.	Raporlama yapılmamıştır.
Water Emission Quality (WIESE-1) <i>(Su Emisyonu Kalitesi)</i>	ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI (Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü)	Raporlama yapılmamıştır.	Raporlama yapılmamıştır.
UNFCCC Data - UN Framework Convention on Climate Change (AE-2) <i>(Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi)</i>	ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü)	Raporlama istenen formatta ve zamanında yapılmıştır.	Raporlama zamanında yapılmıştır.

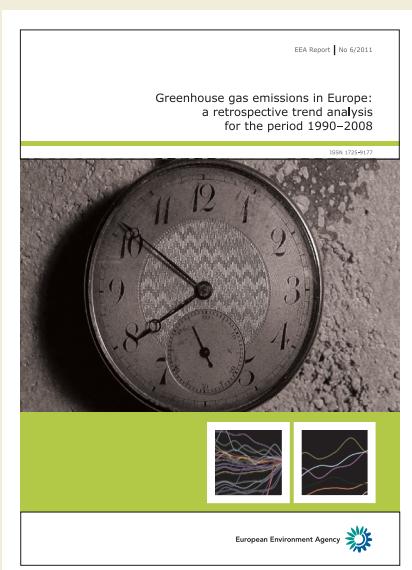
YAYINLAR

2011 yılında AÇA tarafından yapılan yayınlardan bazıları aşağıda yer almaktadır. Ajans tarafından hazırlanan tüm yaynlara, <http://www.eea.europa.eu/publications> adresinden ulaşılabilir.

AVRUPA'DA SERA GAZI EMİSYONLARI: 1990-2008 ARASI DÖNEMİ KAPSAYAN GERİYE DÖNÜK BİR EĞİLİM ANALİZİ

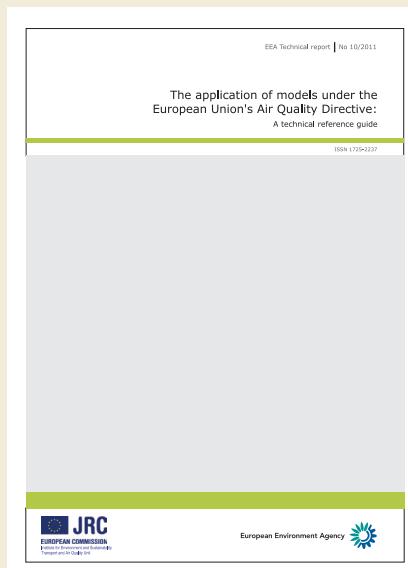
Bu rapor, 1990-2008 yılları arasında sera gazı emisyonlarının eğilimini geçmişe dönük bir analiz yaparak incelemekte olup özellikle bu soruna neden olan etmenler ve AB politikalarının etkilerini göz önünde bulundurmaktadır. Analizde her bir öncül öğe tek tek ele alınmakta ve bu öğeye ilişkin olarak üretilen AB politikalarının duruma etkileri incelenmektedir. Analizi kapsayan dönem 2008 yılı ile bitmektedir. Bu nedenle; analizde mevcut ekonomik krizin sera gazı emisyonları üzerine etkileri yer almamaktadır.

Rapor 27 AB Üye Ülkesini ve diğer AÇA ülkelerinden (İzlanda, Liechtenstein, Norveç, İsviçre, Türkiye ve Hırvatistan) sonuçları içermektedir.

<http://www.eea.europa.eu/publications/ghg-retrospective-trend-analysis-1990-2008>

AVRUPA BİRLİĞİ'NİN HAVA KALİTESİ DİREKTİFİ ALTINDA MODELLERİN UYGULANMASI: TEKNİK REFERANS KİLAVUZU

Bu teknik referans doküman, 2008/50/EC sayılı Ortam Havası Kalitesi ve Avrupa için Daha Temiz Hava Direktifi'ne ilişkin olarak kullanılan modeler hakkında genel bir değerlendirme sağlamaktadır. Rapor, AÇA ve JRC (Joint Research Center - Ortak Araştırma Merkezi)'nin ortak girişimi olarak 2008 yılında devreye giren Fairmode (Avrupa'da Hava Kalitesi Modelleme Forumu) tarafından hazırlanmıştır.

<http://www.eea.europa.eu/publications/fairmode>

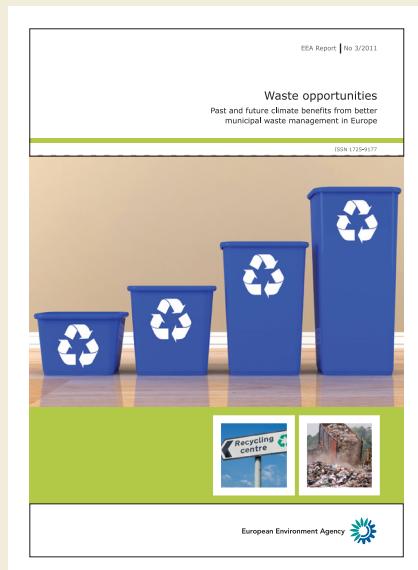
AVRUPA'NIN ÇEVRESİ — DEĞERLENDİRMELERİN BİR DEĞERLENDİRMESİ

AÇA, "Avrupa için Çevre' Astana Bakanlar Konferansı 2011'i desteklemek için bu kitabı hazırlamıştır. Bu rapor doğrudan yeşil ekonomi, su ve ilgili ekosistemler gibi odak temalar hakkında bölge çapında çevresel bilgilere dayanmaktadır. Rapor; karar verme sürecinde değerlendirme araçlarının geliştirilmesinde ve pan-Avrupa Bölgesi ve küresel seviyede daha fazla bilgi alışverişinin sağlanması hususlarında öneriler sunmaktadır. Ayrıca, raporda çevresel değerlendirme konusunda "düzenli raporlama sürecinin" faydaları yer almaktadır. Bu rapordaki bulgulara dayanarak konferansta, düzenli bir çevresel değerlendirme sürecinin oluşturulması ve bölge çapında SEIS (*Shared Environmental Information System-Paylaşılan Çevre Bilgi Sistemi*)'in geliştirilmesi doğrultusunda karar alınması bekleniği bildirilmektedir.

[http://www.eea.europa.eu/publications/
europees-environment-aoa](http://www.eea.europa.eu/publications/europees-environment-aoa)

ATIK FIRSATLARI — AVRUPA'DA BELEDİYELERİN ATIK YÖNETİMİNİ İYİLEŞTİRMEŞİNİN İKLİME FAYDALARI

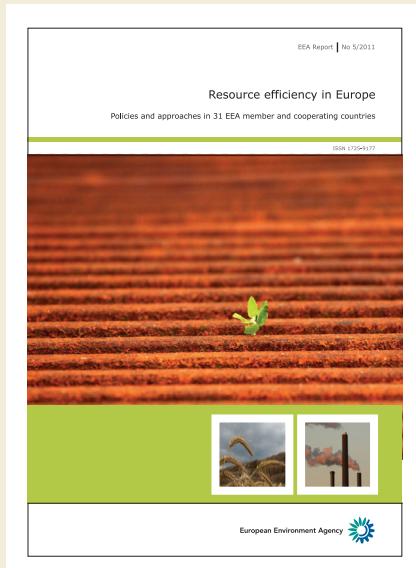

Bu rapor, bir yaşam döngüsü bakış açısı kullanarak, AB ülkeleri, Norveç ve İsviçre'deki belediye katı atık yönetiminden kaynaklanan sera gazı emisyonları (SG), analiz etmekte, üç senaryo, atık yönetimi ve ilgili sera gazı emisyonlarını 2020 yılına kadar nasıl gelişebileceğini göstermektedir.

[http://www.eea.europa.eu/publications/
waste-opportunities-84-past-and](http://www.eea.europa.eu/publications/waste-opportunities-84-past-and)

AVRUPA'DA KAYNAK ETKİNLİĞİ - 31 AÇA ÜYE ÜLKESİ VE İŞBİRLİĞİ ÜLKELERİNDE POLİTİKA VE YAKLAŞIMLAR

Bu rapor, 31 üye ve işbirliği yapılan ülkelerdeki kaynak verimliliği politikaları ve araçlara genel bir bakış sağlar. Raporda, kaynak verimliliği konusunda, ulusal yaklaşımalar ve politikalar, stratejiler, göstergeler ve hedefler, politika belirleyiciler ve kurumsal yapı araştırılmaktadır. Raporda yer alan ülkelerin politika girişimleri kısa örnekler ile gösterilmiştir.

[http://www.eea.europa.eu/publications/
resource-efficiency-in-europe](http://www.eea.europa.eu/publications/resource-efficiency-in-europe)

AVRUPA'NIN KOMŞULARINDA PAYLAŞILAN ÇEVRE BİLGİ SİSTEMİNE DOĞRU (SEIS)

ENPI-SEIS project partners

The main project partners are the national environmental and statistical organisations leading in the field of environmental information within the ENPI area: ministries, agencies and statistical offices responsible for collecting, producing, storing and disseminating environmental data and information.

Each country has nominated two national ENPI-SEIS focal points for this process — high level officials, representing the environmental and statistical organisations respectively and responsible for managing and developing the environmental information system in the countries.

The project implementation is done in close cooperation with UNEP/MAP/Barcelona Convention, UNECE and EEA member and cooperating countries. There are also close linkage envisaged to other relevant EU funded projects in the region,

The implementation of the project is supported by two contractors involving international consortia with strong regional environmental management network (Geneva) for the countries of the ENP East region and the Russian Federation and by Umweltbundesamt GmbH (Vienna) for the countries of the ENP South region.

The project covers the following partners:

ENP Southern partners: Algeria, Egypt, Israel, Jordan, Lebanon, Morocco, Palestinian Authority, Syria and Tunisia

ENP Eastern partners: Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Moldova and Ukraine

Strategic partnership: Russian Federation

Geographical coverage

The map illustrates the geographical coverage of the ENPI-SEIS project, spanning from Northern Europe to the Middle East. It highlights the European Union member states in blue, the ENP South region in green, the ENP East region in yellow, and the Strategic partnership area in orange. A scale bar indicates distances up to 1500 km. A legend at the bottom left defines the colors: blue for EU member countries, green for ENP South, yellow for ENP East, and orange for Strategic partnership. A note at the bottom right states: "The map does not imply any opinion from EEA concerning the legal status of any territory or the authority or the delineation of its frontiers and boundaries."

European Environment Agency
Kongens Nytorv 6
1050 Copenhagen K, Denmark
Tel: +45 33 38 71 00
Fax: +45 33 36 71 99
www.eea.europa.eu
E-mail: enpi-seis@eea.europa.eu
Web portal: <http://enpi-seis.eea.europa.eu>

THE ENPI-SEIS PROJECT
TOWARDS A SHARED ENVIRONMENTAL INFORMATION SYSTEM (SEIS) IN THE EUROPEAN NEIGHBOURHOOD

<http://www.eea.europa.eu/publications/towards-a-shared-environmental-information>

Avrupa Birliği'nin bir girişimi olan Paylaşılan Çevre Bilgi Sistemi (Shared Environmental Information System-SEIS), çevre politikalarının belirlenmesi ve uygulanması aşamasında gerekli olan bilgilerin ve verilerin toplanması, paylaşımı ve kullanımının kolaylaştırılması ve modernize edilmesi amacıyla gütmektedir.

ENPI-SEIS projesinin amacı ise Avrupa Komşuluk Programı kapsamında SEIS ilkelerinin geliştirilmesidir. Projenin ana çatıları; çevresel bilgi ulusal ağının geliştirilmesilığında SEIS'in üç bileşenine hitap etmektedir; işbirliği, içerik ve altyapı.

Bu proje ile işbirliği, internet ağı, izleme,

veri yönetimi, değerlendirme ve gösterge bazlı çevre raporlamaları konularında çalışanların kapasitesi geliştirilecektir. Ayrıca, ortak ülkelerle işbirliği için uzun dönemli ve sürdürülebilir bir bakış açısı sağlayacak ve halkın bilgiye erişimi kolaylaşacaktır.

Projeye 2010 yılında başlanmış olup, 2014 yılında projenin tamamlanması hedeflenmektedir.

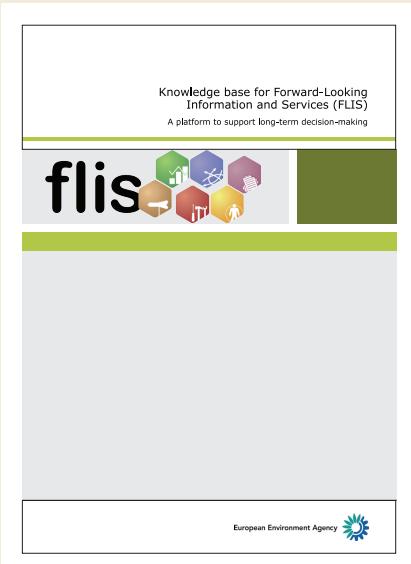
Brosürde yukarıda açıklandığı üzere SEIS la ilgili kısa tanımlama yapılmakta, ENPI-SEIS projesinin amacı anlatılmakta ve halkın konu hakkında bilinçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

İLERİYE DÖNÜK BİLGİ VE HİZMETLER (FLIS)

İleriye dönük bilgi ve hizmetleri (FLIS) uzun vadeli bir karar destek için bir platformdur. FLIS'in amacı, mevcut çevresel bilgi sistemleri bileşenleri ve ileriye dönük bakış açlarını tanıtmak ve veri tabanı ve onun kullanımını genişletmektir.

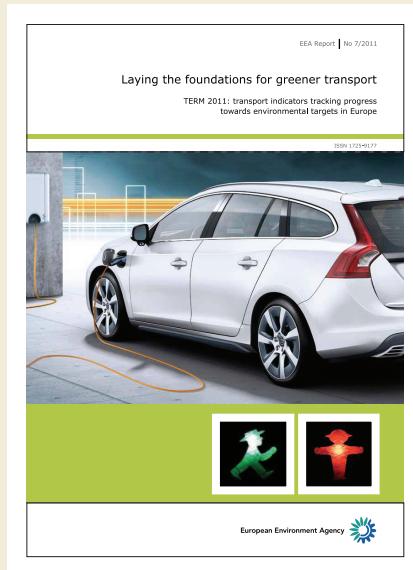
Bu kitapçıkta; senaryolar ve diğer ileriye dönük çalışmalar, ileriye dönük bilgi ve hizmetler çalışmalarında faydalanan göstergeler, modellemler, yöntemler, raporlamalarla ilgili genel bilgiler anlatılmaktadır.

Ayrıca; küresel eğilimler, göstergeler, senaryolar, kapasite geliştirme ve yöntemler gibi konu başları altında mevcut FLIS bileşenlerinden faydalılarak enerji ile ilgili bilgilere nasıl erişileceğini anlatan örnek tablolar yer almaktır ve FLIS'le ilgili farkındalıkın artırılması amaçlanmaktadır.

[http://www.eea.europa.eu/publications/
knowledge-base-for-forward-looking](http://www.eea.europa.eu/publications/knowledge-base-for-forward-looking)

DAHA YEŞİL ULAŞIM İÇİN TEMELLERİN BELİRLENMESİ / TERM: 2011 AVRUPA'DA ÇEVRESEL HEDEFLELERE YÖNELİK ULAŞIM GÖSTERGELERİNİ İZLEMENİN GELİŞTİRİLMESİ

[http://www.eea.europa.eu/publications/
foundations-for-greener-transport](http://www.eea.europa.eu/publications/foundations-for-greener-transport)

Avrupa Komisyonu şimdije kadar ilk kez ulaşım için sera gazı emisyonu hedefi önermiştir. Ancak, ulaşımından kaynaklanan çevresel etkiler azaltılırken toplumun ihtiyaçları nasıl karşılaşacak? Bu sorunun cevabı 2011 yılında başlatılan Ulaştırma Beyaz Kağıdında (Transport White Paper)

yer almaktadır. TERM 2011 ve gelecekte hazırlanacak raporların amacı, Ulaştırma ve Çevre Raporlama Mekanizması Çekirdek Set Göstergelerinden (Transport and Environment Reporting Mechanism Core Set of Indicators-TERM-CSI) de faydalanaarak bu hedeflere ulaşma aşamasında yıllık bir değerlendirme sunmaktadır. Ayrıca, TERM 2011 enerji tüketimi, emisyon, gürültü ve ulaşım ihtiyacıda dahil olmak üzere çevre başlıklarının çoğunu kapsayan konularda temel sağlar. Ek olarak, bu rapor ulaşımdan kaynaklanan çevresel etkilerin azaltılmasına katkıda bulunacak farklı yaklaşımları ve en son verileri içermektedir. TERM 2011 raporunda ulaşım talebini optimize etmenin yollarını analiz etmek, daha sürdürülebilir model oluşturmak ya da mevcut en iyi teknolojiyi kullanmak için önceki TERM raporunda anlatıldığı gibi, önle-ötele-geliştir (Avoid-Shift-Improve/ASI) yaklaşımı uygulanmaktadır.

AÇA TARAFINDAN 2011 YILINDA TÜRKÇE'YE ÇEVİRİLEN RAPORLAR

İŞARETLER 2011 - KÜRESELLEŞME, ÇEVRE VE SİZ

Avrupa Çevre Ajansı (AÇA), her yıl "İşaretler'i" ileriki yillara ait çevre politikası ve halkın genelini ilgilendiren konular hakkında kısa öyküler yayımlar. Öğrencilerden bilim insanlarına, politika yapıcılardan çiftçilere ve küçük iş adamlarına kadar çok geniş bir hedef kitlesi bulunmaktadır. AÇA üyesi olan 26 ülke dilinde yayımlanan İşaretler, farklılıklarla dolu bu kitleyle daha iyi iletişim kurmamızı yardımcı olmak üzere öykü odaklı bir yaklaşım benimsemektedir.

İşaretler bu öykülerini anlatırken birkaç farklı yaklaşım kullanır. Her öykünün vermek istediği kendine özgü mesajları olmakla beraber, toplu olarak öyküler, ilk bakışta bağlantısız gibi görünen hususlar arasındaki pek çok ilişkiyi gözler önüne sermektedir.

Ajans tarafından hazırlanan Türkçe yayınırlara,
<http://www.eea.europa.eu/tr/publications>
adresinden ulaşılabilir.

BİLİM KOMİTESİ

Ajansın bütün faaliyetlerinde daniştiği Bilim Komitesinde ülkemizin Marmara Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Mete SAATÇİ gözlemci üye olarak görev almaktadır.

ULUSAL UZMANLAR

AÇA personel ihtiyacını karşılamak üzere, üye ülke vatandaşlarından mülakatla, ulusal uzman istihdam etmektedir. 2011 yılında 2 uzman daha AÇA tarafından yapılan mülakatta başarı göstererek, ulusal uzman olarak çalışmaya başlamışlardır. Böylece AÇA'da çalışan Türk Uzman sayısı 4'e yükselmiştir. Uzmanlarımız "Tarım ve Ormancılık, EIONET, Atık, İnsan Kaynakları ve İletişim" konularında çalışmakta olup, AÇA'nın Genel Merkezi Kopenhag'da görev yapmaktadır. Önceki yıllarda 4 ulusal uzmanımız daha AÇA'da görev yapmış olup,

çalışmalarına ülkemizdeki çeşitli kurumlarda devam etmektedirler. Ulusal uzmanlarımız, çalışmaları konular ve e-posta adresleri, Tablo 8'de verilmektedir.

KONU MERKEZLERİ

AÇA, yıllık olarak hazırlanan çalışma programlarında tanımlanan faaliyetlerin yerine getirilmesi için, AÇA dışında oluşan "Konu Merkezleri"nden hizmet alımı yapmaktadır. Konu Merkezleri, AÇA tarafından sözleşme yapılarak seçilen kurumlar veya organizasyonlardan oluşmaka olup, rekabete dayalı tecrübe ve kapasiteye bağlı olarak, ihale süreci sonucunda AÇA Yönetim Kurulu nihai kararıyla görevlendirilmektedir. Halen, "Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü" Biyolojik Çeşitlilik - Avrupa Konu Merkezi'nde konsorsiyum ortağı olarak yer almaktadır.

TABLO 8: AÇA'DA GÖREVLİ TÜRK UZMANLAR

ADI, SOYADI	KONU	E-POSTA ADRESİ
Çiğdem ADEM	EIONET	Cigdem.Adem@eea.europa.eu
M. Özgür ŞAKI	Atık	Ozgur.Saki@eea.europa.eu
Nihat ZAL	Tarım ve Ormancılık	Nihat.Zal@eea.europa.eu
Gülçin KARADENİZ	İnsan Kaynakları ve İletişim	Gulcin.Karadeniz@eea.europa.eu

AÇA'DAN KISA, KISA..

YEŞİL EKONOMİ

'Yeşil ekonomi' kavramı en basit şekli ile ekonomik alanda gelişme ve üretme sürecinde faydalanan doğal sistemlerin korunması ve bu arada gelişmenin ve refahın artışı olarak tanımlanmakta ve bazı kaynaklarca 'yeşil büyümeye' olarak da kullanılmaktadır. Yeşil ekonominin amacı yiyecek, ulaşım, enerji gibi ihtiyaçlarımızın sürdürülebilir ve adil bir şekilde karşılanmasıdır.

13 - 14 . 10 . 2011 tarihlerinde Danimarka'nın Kopenhag kentinde gerçekleştirilen "Sürdürülebilir Üretim Tüketim, Kaynak Verimliliği ve Atık Odaklı Yeşil Ekonomi Çalıştayı"nda yeşil ekonomi çalışmalarında geri dönüşüm üzerinde durulmuş, geri dönüşümün yeni iş olanakları sunduğu, ekonomik üretimde ihtiyaç duyulan kaynakların büyük kısmının geri dönüşüm yolu ile karşılanabileceğinin

bu sayede atık oluşumunun azalacağı belirtilmiştir. Çalıştayda ayrıca AB 2020 stratejisinde yeşil ekonomi için "akıllı, sürdürülebilir ve kapsayıcı büyümeye" şeklinde bir yol haritası çizildiği belirtilmekte ve paydaşlarla daha uyumlu çalışmalar yapılması gereği üzerinde durulmaktadır.

ÇEVRE VE SAĞLIK

İklim değişikliği ile mücadele çalışmaları, hava kalitesinin iyileştirilmesini sağlayacaktır. Avrupa Birliği'nin İklim ve Yenilenebilir Enerji (*Climate and Renewable Energy-CARE*) paketi;

- ❖ Seragazı emisyonlarının 2020 yılına kadar % 20 oranında azaltılması,
- ❖ 2020 yılına kadar yenilenebilir enerji kaynaklarının payını % 20 oranında artırmak,
- ❖ 2020 yılına kadar enerji verimliliğini % 20 oranında artırmak gibi hususları amaçlamaktadır.

CARE paketi ile Avrupa'da hava kirliliğinin azaltılması hedeflenmekte, Avrupa Birliği'nin hava kirliliği ile mücadele maliyetini milyarlarca Avro düşürmesi beklenmekte ve Avrupa'da sağlık hizmetlerinden altı kat tasarruf edileceği düşünülmektedir. AÇA, çevre ve sağlık çalışmaları kapsamında 07 - 08 . 11 . 2011 tarihlerinde Danimarka'nın Kopenhag kentinde 3. EIONET Çevre ve Sağlık Çalıştayı düzenlemiştir. Ayrıca, düzenlenen çalıştaylar sonucunda, “*Aquatic ecotoxicology – can we improve its influence on policies and risk management? / Akuatik Ekotoksikolojiyi Politikalar ve Risk Yönetimi Üzerinde Etkisini Arttırabilirmiyiz?*” başlıklı bir teknik rapor hazırlanmaktadır.

YAŞAMIN DOKUSU

- ❖ Biyoçeşitlilik, tüm formlarıyla doğayı temsil eder.
- ❖ Ekosistem; bitkiler, hayvanlar

ve mikroorganizmalar topluluğu ve bunların çevreyle ilişkileridir.

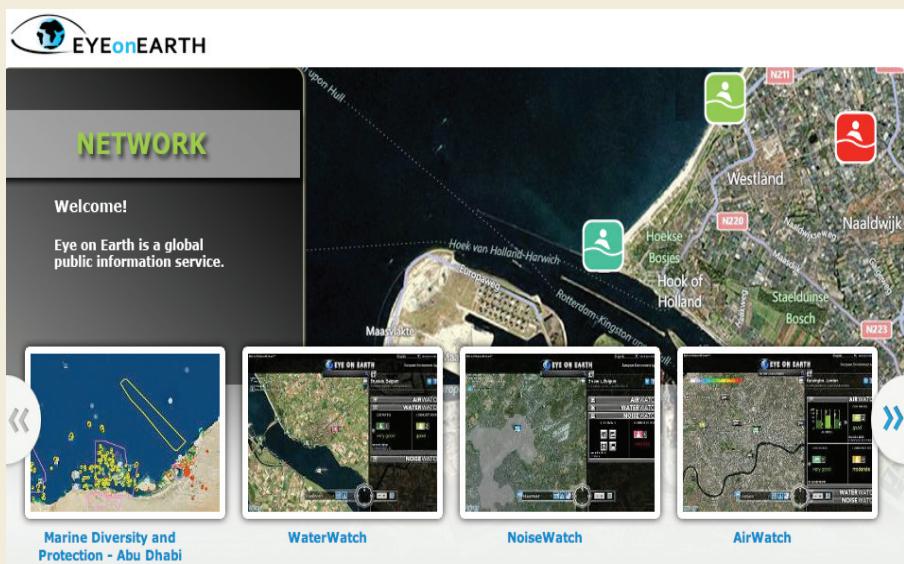
❖ ‘Ekosistem hizmeti’ doğanın bize sağladığı bir süreçtir. Ekosistem hizmetlerine örnek olarak gıda ve içme suyu temini, tarım ürünlerinin polenlerinin taşınması ve doğanın bize sağladığı dinlendirici ve ruhani olanaklar gibi kültürel katkılar gösterilebilir.

Avrupa, biyoçeşitliliğin korunması anlamında bazı ilerlemeler kaydetmiştir. Son 30 yıl içerisinde Avrupa Birliği, biyoçeşitliliği korumak amacıyla tüm üye ülkeler genelinde yaklaşık 25.000 korumaya alınan alandan meydana gelen bir ağ oluşturmuştur. Bu da 880.000 km², yani AB yüzölçümünün %17'sine karşılık gelmektedir.

Natura 2000 olarak bilinen bu koruma alanları, dünyadaki en büyük koruma alanı ağını meydana getirmektedir.

Önemi göz önünde bulundurularak AÇA tarafından altı konu başlığı altında Biyolojik Çeşitliliğe de yer verilmiştir. Bu konu başlığı çalışmaları kapsamında ülkemizden Mülga Özel Çevre Koruma Kurulu ve Doğa Koruma Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nde görev yapan iki uzman, 17 - 31 . 03 . 2011 tarihlerinde Fransa ve Danimarka'ya uzun süreli çalışma ziyaretinde bulunmuştur.

EYE ON EARTH (DÜNYA GÖZÜ)

Eye on Earth, farklı kaynaklardan veri ve bilgilerin paylaşıldığı, bilim insanlarından bürokratlara, sivil toplum kuruluşlarından bireysel araştırmacılara hizmet veren küresel kamu bilgi servisidir.

Bu online hizmet, AÇA, Avrupa Komisyonu ve coğrafi bilgi sistemleri ile ilgili çalışmalar gerçekleştiren Esri ve Microsoft işbirliği ile geliştirilmiştir. Eye on Earth servisinde kullanıcılar tarafından idare edilebilen on-line haritalar bulunmaktadır.

Herhangi bir teknik eğitime gerek

kalmaksızın kirlilik, sosyal gelişme, ekonomik faktörler, arazi kullanımı, ulaşım vb. katmanlarının online haritalara kullanıcılar tarafından eklenmesine olanak sağlanmıştır.

Haritalar ve diğer veriler kaydedilerek sosyal medyada paylaşılabilmedi-lerdir. Bu gibi hizmetlerle halkın çevre verilerine gerçek zamanlı erişimi sağlanmakta ve çevre bilincinin gelişmesine katkıda bulunulmaktadır.

Eye on Earth çalışmasına ilişkin üst düzey Zirve Toplantısı 12 - 15 Aralık 2011 tarihinde Abu - Dabi /

Birleşik Arap Emirlikleri’nde gerçekleştirılmıştır. Küresel liderlerin ve karar vericilerin bir araya gelerek çevre koruma ve iklim değişikliği gibi konuların tartışıldığı zirveye AÇA, UNEP (Birleşmiş Milletler Çevre Programı) ile işbirliği içerisinde EIONET/SEIS (Paylaşılan Çevre Bilgi Sistemi) yaklaşımının bölgesel ve küresel ölçekte

yayınlaştırılması amacı ile destek vermektedir.

Bu zirvenin 4 - 6 Haziran 2012 tarihinde gerçekleştirilecek olan Rio+20 Dünya Zirvesi’ne hazırlık aşamasında bilgi paylaşımı konusunda gerçekleştirilen çalışmalara ivme kazandırması beklenmektedir.

2012 YILI İÇİN PLANLANAN FAALİYETLERDEN BAZILARI

AÇA'nın 2012 yılı yıllık yönetim planı onaylanmıştır. Söz konusu plana göre; Ajans 2009 - 2013 stratejik planına uygun şekilde 2012 yılında da faaliyetlerine devam edecektir. Bir önceki yıldan devam eden aktivitelerle birlikte 2012 yılında Danimarka ve Kıbrıs dönem başkanlıklarında aşağıdaki alanlarda çalışmalar yoğunlaşacaktır.

 Hava Veri Merkezi'nin bakımı ve geliştirilmesi

 Gürültü Veritabanı'nın bakımı ve güncellenmesi

 Eye on Earth'ün coğrafik olarak genişletilmesi

 Tematik Bilgi Sistemleri ve Servisleri'nin geliştirilmesi ve kullanımının yaygınlaştırılması (WISE, BISE, EUNIS, NOISE, AIRBASE, Corine Land Cover, EPRTR, Biyoçeşitlilik ve İklim Değişikliği)

 Mart 2012 de Adaptasyon Takas Mekanizması'nın (Adaptation Clearinghouse Mechanism) tanıtımı

 Hava, Biyoçeşitlilik, iklim değişikliği, su, denizcilik, ekosistemler, çevre ev sağlık, arazi, tarım ve ormancılık, enerji, ulaşım başlıklarında kullanılan göstergelerin yöntem ve içerik açısından yenilenmesi/güncellenmesi

 GMES Faaliyetleri'nin kuvvetlendirilmesi, Sentinel, IMAGE 2012 vb. uydulardan yeni verilerin sağlanması

 2012 yılında Avrupa çapında Hassasiyet/Riskler ve Uyum üzerine raporlama yapılması

 EIONET Uygulamaları'nın geliştirilmesi

 Yeşil Ekonomi ve Kaynak Verimliliği Çalışmaları'nın desteklenmesi

 Halkın AÇA çalışmaları ve çevre konusunda farkındalığının artırılması, kullanıcı erişimi ve analizlerin kolaylaştırılması amacıyla web uygulamalarının daha fazla geliştirilmesi ve buna bağlı olarak sosyal medya kullanımının artırılması (facebook, twitter, youtube vb.)

 Üye ülkelere kapasitenin geliştirilmesi amacıyla destek verilmesi

 SOER 2015 hazırlıkları

 Rio+20 2012 Konferansı hazırlıkları

 EIONET Sürdürülebilir Tüketim Üretim, Kaynak Verimliliği ve Atık çalışmalarına daha fazla katkı sağlanması, iş dünyası ve halkla daha

fazla çalışma yapılması

 FLIS (Forward - Looking Information and Services)'in kapasitesinin geliştirilmesi

 GMES Bürosuna GMES uygulamalarında ve GMES Yönetmeliğinin hazırlanmasında yardımcı olmak

 Güney Akdeniz Ülkeleri ve Doğu Komşularda SEIS'in kullanımının geliştirilmesi

ÖNCEKİ YAYINLARIMIZ

**ÇED, İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ÇEVRE ENVANTERİ ve BİLGİ YÖNETİMİ
DAİRESİ BAŞKANLIĞI**

Daha fazla bilgi ve iletişim için:
aca@csb.gov.tr